

SAMENVATTING

Mennes, R., I. Schoonbeek, J. van der Molen, B. Bieleman (2018)

Monitor ontwikkelingen coffeeshopbeleid. Meting 17. WODC / Breuer&Intraval, Den Haag / Groningen-Rotterdam.

In opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft onderzoeks- en adviesbureau Breuer&Intraval de vierde meting over 2017 verricht van de Monitor ontwikkelingen coffeeshopbeleid. Met deze meting wil het ministerie van Justitie en Veiligheid de ontwikkelingen in het coffeeshopbeleid in 2014, 2015, 2016 en 2017 in kaart brengen, volgen en duiden.

Voor het onderzoek zijn landelijke en regionale cijfers van de politie en het Openbaar Ministerie opgevraagd en geanalyseerd. Daarnaast zijn in een steekproef van 31 gemeenten uit 11 onderzoeksregio's verspreid over heel Nederland 66 lokale experts geraadpleegd, 33 gemeenteambtenaren en 33 politiefunctionarissen. Aan de experts zijn vragen gesteld over het coffeeshopbeleid in de gemeente, coffeeshop- en softdrugstoerisme, illegale verkoop en de situatie rondom de coffeeshops. Waar mogelijk zijn de resultaten vergeleken met de resultaten van de metingen over 2016, 2015 en 2014. Daarnaast is in deze meting aan coffeeshopeigenaren en -medewerkers in de steekproefgemeenten een vergelijkbare vragenlijst voorgelegd. In totaal hebben 67 coffeeshopeigenaren of -medewerkers verdeeld over 23 steekproefgemeenten de vragenlijst ingevuld.

Softdrugsincidenten

Het aantal geregistreerde softdrugsincidenten laat over de afgelopen vier jaren een licht dalende trend zien. In de regio Zeeland-West-Brabant ligt het aantal geregistreerde softdrugsincidenten gedurende het hele jaar het hoogst. Het aantal softdrugsincidenten ligt voor alle vier de onderzoeksjaren overigens lager dan het aantal geregistreerde harddrugsincidenten.

Coffeeshops en beleid

Bijna alle (28 van de 31) steekproefgemeenten hebben het I-criterium opgenomen in het coffeeshopbeleid. In ruim een kwart (8 van de 28) van deze gemeenten wordt het I-criterium actief gehandhaafd. Bijna de helft (32 van de 67) van de coffeeshopeigenaren en -medewerkers zegt in meer of mindere mate positief te zijn over het gemeentelijke coffeeshopbeleid. Zij zijn met name positief over het contact en de samenwerking met gemeente, politie en de buurt. Coffeeshopeigenaren en -medewerkers die negatief staan tegenover het gemeentelijke coffeeshopbeleid, blijken met name ontevreden te zijn over het landelijke coffeeshopbeleid.

Coffeeshop- en softdrugstoerisme

In bijna de helft (15 van de 31) van de steekproefgemeenten is in meer of mindere mate sprake van coffeeshoptoerisme (het kopen van hasj/wiet door niet-ingezetenen in de coffeeshop). Slechts in enkele gemeenten zorgt deze vorm van toerisme voor

noemenswaardige overlast. Daarnaast is in een aantal (4 van de 31) steekproefgemeenten sprake van veel coffeeshoptoerisme. Enkele van deze gemeenten trekken van zichzelf al veel toeristen die ook gebruik maken van de coffeeshops. De andere gemeenten liggen in grensregio's en handhaven het I-criterium niet actief, waardoor toeristen toegang hebben tot de shops.

Lokale experts hebben in beperkte mate kennis over of en in welke mate softdrugstoerisme (het kopen van softdrugs – en dus niet harddrugs – door niet-ingezetenen buiten de coffeeshop) voorkomt in hun gemeente. In bijna de helft (9 van de 20) van de gemeenten waarin de experts zicht hebben op het softdrugstoerisme is volgens hen daarvan sprake. Volgens de coffeeshopeigenaren en -medewerkers die zicht hebben op het softdrugstoerisme is in ongeveer een kwart (5 van de 21) van de gemeenten sprake van softdrugstoerisme. In de periode 2014-2017 lijkt er sprake te zijn van een dalende trend.

Situatie rondom coffeeshops

Problemen rondom de coffeeshops lijken in beperkte mate voor te komen. In bijna twee derde (20 van de 31) van de steekproefgemeenten is volgens de lokale experts geen sprake van overlastgevendende voorvallen rondom de coffeeshops. In de overige gemeenten komen deze voorvallen in beperkte mate voor. Problemen rond de coffeeshops worden voornamelijk veroorzaakt door verkeersopstoppingen en parkeerproblemen gevolgd door rondhangende personen. Enkele coffeeshops nemen zelf maatregelen om overlast in de omgeving van de shop tegen te gaan. Vaak werken zij hierbij samen met andere partijen, zoals politie, gemeente en buurtbewoners.

Illegale verkoop

Het aantal gemeenten waar sprake is van illegale verkoop van drugs lijkt volgens de lokale experts in het afgelopen jaar te zijn toegenomen. In ruim drie kwart (25 van de 31) van de gemeenten vindt volgens hen in meer of mindere mate illegale verkoop van drugs plaats. In ongeveer een derde (8 van de 23) van de steekproefgemeenten zeggen coffeeshopeigenaren- en medewerkers dat er illegale verkoop in de omgeving van hun coffeeshop voorkomt, terwijl dit in de overige steekproefgemeenten volgens de respondenten niet of nauwelijks in de directe omgeving van de coffeeshop zou plaatsvinden.